

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΓΝΩΜΗ

Του Νίκου Βέττα

Απλούστευση διαδικασιών και άρση εμποδίων

Εφόσον οι τάσεις που κατέγραψε στις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις της η ΕΛΣΤΑΤ για τις επενδύσεις επιβεβαιωθούν ως πιο μόνιμες και όχι παροδικές, θα υπάρχει σημαντικός λόγος ανησυχίας για την περαιτέρω πορεία της οικονομίας μας. Η υψηλή δυναμική των επενδύσεων είναι απολύτως κρίσιμη για την ανάπτυξη μιας οικονομίας με το επίπεδο και τα χαρακτηριστικά της δικής μας. Το επίπεδο των επενδύσεων δεν επηρεάζει την τρέχουσα ευημερία, σε αντίθεση με την κατανάλωση η οποία γίνεται θετικά αντιληπτή από τα νοικοκυριά. Επηρεάζει όμως τις προοπτικές της ευημερίας στο άμεσο και στο απώτερο μέλλον. Είναι, δηλαδή, η μεταβλητή η οποία θα προσδιορίσει το ύψος και τη διάρθρωση των εισοδημάτων στη συνέχεια.

Από ποσοτική άποψη, για να αυξηθεί το εθνικό εισόδημα τα επόμενα χρόνια θα πρέπει ο ρυθμός ανόδου των επενδύσεων να επιταχυνθεί. Ειδικότερα, εφόσον είναι επιθυμητό να συγκλίνουν τα εισοδήματα στη χώρα με αυτά της υπόλοιπης ευρωζώνης, θα πρέπει οι επενδύσεις μας να είναι σχετικά περισσότερες. Η Ελλάδα ανέκτησε μέρος του μεγάλου επενδυτικού κενού που καταγράφηκε την περίοδο της κρίσης, με σημαντικό μέσο ετήσιο ρυθμό ανόδου των παγίων επενδύσεων κατά 12% την περίοδο 2021-2024. Ο λόγος των επενδύσεων προς το ΑΕΠ προσέγγισε το 16% το 2024, από μόλις 11% το 2014 και 24% πριν από την κρίση (με κορύφωση το 2007). Το ποσοστό αυτό παραμένει όμως χαμηλότερο, σε σύγκριση με τον μέσο όρο στην Ευρώπη που κυμαίνεται κοντά στο 22%. Αλλωστε, είναι μόνο λίγα χρόνια που το επίπεδο των νέων επενδύσεων

μπορεί να καλύψει τις αποσβέσεις του παλαιότερου κεφαλαίου.

Υπάρχει όμως και η ποιοτική άποψη. Ως προς τις συνιστώσες, οι κατοικίες και οι λοιπές κατασκευές παραδοσιακά απαρτίζουν το μεγαλύτερο μερίδιο των παγίων επενδύσεων, άνω του 50% συστηματικά έως και το 2013. Το μερίδιο αυτό μειώνεται την περίοδο της κρί-

σης, έως και το 1/3 το 2020, με μικρή ανάκαμψη την τελευταία διετία, στο 37% το 2024. Παράλληλα, το μερίδιο του μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ έχει ανακάμψει ταχύτερα ήδη κοντά στα προ κρίσης επίπεδα, ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε 7,3% το 2024, από το ιστορικά χαμηλό 3,3% το 2013 και κοντά στο ιστορικά υψηλό 8% το 2008.

Η μετατόπιση των επενδύσεων εκεί όπου μπορούν να υποστηρίξουν παραγωγικές δραστηριότητες υψηλότερης αξίας είναι κρίσιμη για την ενίσχυση των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας. Επενδύσεις από επιχειρήσεις και σε κλάδους υψηλής παραγωγικότητας επιτρέπουν τη δημιουργία εισοδημάτων στο μέλλον. Σε κάθε περίπτωση, η υποστήριξη ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος, μεγαλύτερης εξωστρέφειας και καινοτομίας, δεν νοείται χωρίς επενδύσεις που θα αλλάξουν το μείγμα των επιχειρήσεων και της παραγωγής.

Η μετατόπιση των επενδύσεων εκεί όπου μπορούν να υποστηρίξουν παραγωγικές δραστηριότητες υψηλότερης αξίας είναι κρίσιμη για την ενίσχυση των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας

Στα πιο πρόσφατα επίσημα στατιστικά της χώρας, το ΑΕΠ καταγράφεται να μεγεθύνεται με ετήσιο ρυθμό 2,2% στο πρώτο τρίμηνο του έτους, χαμηλότερα από ό,τι αναμενόταν. Ενώ η συνολική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,6%, οι πάγιες επενδύσεις κατέγραψαν αλλαγή τάσης, με πτώση κατά -3,2% από αύξηση 7,6% ένα τρίμηνο νωρίτερα. Ταυτόχρονα, οι συνολικές επενδύσεις αυξάνονται κατά 4,1% (από 23,7% το προηγούμενο τρίμηνο) λόγω συσσώρευσης αποθεμάτων (€1.922 εκατ. έναντι €2.597 εκατ. το προηγούμενο τρίμηνο).

Συνυπολογίζοντας τις διάφορες τάσεις προκύπτουν τουλάχιστον δυο συμπεράσματα. Πρώτον, οι κατοικίες και οι κατασκευές εξακολουθούν να έχουν πολύ μεγάλη βαρύτητα και πολιτικές που θα ενισχύσουν τις επενδύσεις σε αυτές χωρίς να επιστρέφουν σε ένα παρωχημένο παραγωγικό υπόδειγμα είναι υψηλής προτεραιότητας. Δεύτερον, παρά τη θετική τάση των επενδύσεων τα τελευταία χρόνια, η ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυσή τους, που είναι αναγκαία, έχει ως προϋπόθεση τομές για απλούστευση διαδικασιών στη δημιουργία διοίκησης και άρση εμποδίων εισόδου στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

